

POČASÍ

Jak stručně definovat počasí ... .. změny v atmosféře podmiňují to, čemu říkáme počasí ..... počasí je souhrn meteorologických veličin a jevů charakterizujících stav atmosféry v určitém okamžiku nebo časovém úseku ..... meteorologické veličiny: teplota, vlhkost vzduchu, tlak vzduchu ..... meteorologické jevy: mlha, náledí, vichřice, bouřky

..... meteorologie je vědní obor zabývající se všestranným studiem jevů probíhajících v atmosféře. Předchozí slova a definice nejsou z hlavy kronikáře, jsou přepsána z několika encyklopedii. Určitě tam ale chybí konstatování, že stav počasí je také do velké míry určujícím faktorem pro chování všech živočichů na planetě, člověka nevyjímaje. Počasí nepochybně ovlivňuje naši

náladu, chuť k práci, jídlu a vlastně ke všem činnostem člověka. To platilo od počátku věků a jistě to bude platit i do konce věků. Také platí, že počasí je nevyzpytatelné. Jeho předpovídáním s nejrůznějšími výsledky, jistě s postupem doby a vývojem techniky s výsledky přesnějšími, se lidé zabývali vždy. Určitě existují podrobné statistické údaje o počasí za mnoho a mnoho let zpátky. V Kolíně se např. významně zabýval sledováním počasí jeden z mých předchůdců, František Potůček, kolínský kronikář v letech 1890 – 1901. V jím vedených kronikářských zápisech jsou např. v některých obdobích vedeny velmi přesné údaje o intenzitě srážek, které pak kronikář zpracovával nejen do úhledných tabulek, ale někdy je i vynášel do stejně úhledných grafů. Pro vysvětlení je třeba uvést, že pan Potůček byl profesorem technického kreslení a meteorologie byla zcela určitě jeho koníčkem. To však neplatí o mě, současném kolínském kronikáři. Jsem jen normálním

„konzumentem počasí“, který se nejednou zlobil a zlobí na nepřesnost odborných předpovědí, jindy pak, když tyto předpovědi vyšly, meteorology chválil a chválí. Žádné statistické záznamy o počasí jsem nikdy nevedl a budu-li je vést, pak až od roku 2010. Nemám ani ucelený názor na celosvětově debatovaný problém oteplování atmosféry a na tzv. skleníkový efekt. Že se však s počasím něco děje, to mohu i já potvrdit ze své již poměrně dlouhé životní zkušenosti. Jako malý i dospívající chlapec a potom i jako dospělý muž si pamatuji na to, že během léta několikrát přišly průtrže mračen. Pojem nebo

formulace – přívalemý déšť či blesková povodeň – to jsou novinky. Na povodně republikového významu si pamatuji toliko z poloviny šedesátých let minulého století, kdy rozbourené vody Dunaje zaplavily Žitný ostrov u Bratislavy. Bylo tenkrát povinností přispívat na likvidaci následků této povodně 1 % z platu. Hrozné povodně pak začaly přicházet v druhé polovině 90. let 20. století a v první dekádě nového tisíciletí tento ničitelký rys počasí pokračoval. I za letošní rok napáchaly povodně ohromné materiální škody, které dosáhly astronomické částky okolo šesti miliard korun a co je nejhorší, vyžádaly si patnáct lidských životů.

V důsledku intenzivních dešťů se od počátku třetí dekády měsíce června začaly zvedat hladiny toků nejprve v Moravskoslezském kraji, postupně pak záplavy zasáhly i Olomoucký, Jihočeský, Zlínský a nakonec i Královéhradecký kraj, tedy celkem 13 okresů a v nich 209 obcí. Nejhuře bylo postiženo Novojičínsko, Jesenicko, Prachaticko a Strakonicko. Po povodních a záplavách v letech 1997 a 2002, lze ty letošní považovat za třetí nejhorší v historii samostatné České republiky. Poloha našeho města ve Středočeském kraji a po obou březích relativně klidného toku Labe, je z pohledu počasí a

jeho extrémních výkyvů určitě výhodná. Šlo by to jistě dokázat i statisticky. Patrné je to i z fotografie stupnice úrovní vysokých vod v Labi, které jsou graficky zachyceny na zálabských betonových sloupech železničního mostu. Ne, že by se v současnosti Kolínu vyhýbaly bouřky nebo vichřice a onen nový jev – přivalový déšť, to ne, ale bleskové povodně nebo povodně vůbec, těmi Kolín sužován, zaplat' Bůh, není. Můj popis počasí v roce 2009 se bude zabývat nejen obecným mapováním počasí v Kolíně, nýbrž i rámcově v celé republice.

LEDEN

Mrazivé počasí, které panovalo od Vánoc, začalo v prvních dnech ledna nabírat na síle. Noční teploty klesaly až pod -10°C , denní dosahovaly hodnoty okolo -3°C . V neděli a v pondělí, 3. a 4. ledna, napadl poprvé v této zimě zdatelně sníh. Od 5. ledna začala teplota opět klesat, v noci až k -15°C , přes den okolo -10°C . Na citelnou zimu určitě dlouho vzpomínali nejen závodníci, ale i diváci, kteří se v sobotu 10. ledna přišli podívat na trať mistrovství ČR v cyklokrosu v Borcích a atletickém stadionu Miroslava Tučka. Závod se jel za mrazu minimálně -10°C .....

nízké teploty. V noci na 8. ledna byla na Velké jizerské louce v blízkosti hranic s Polskem, naměřena super mrazivá teplota $-36,4^{\circ}\text{C}$!! .....
V Kolíně vydrželo mrazivé počasí a k radosti dětí i sníh, až do pátku 16. ledna. Pak začaly teploty stoupat. V noci byly sice ještě pod nulou, v hodnotách cca -3°C , přes den však již vystoupily na 0 až 2°C .

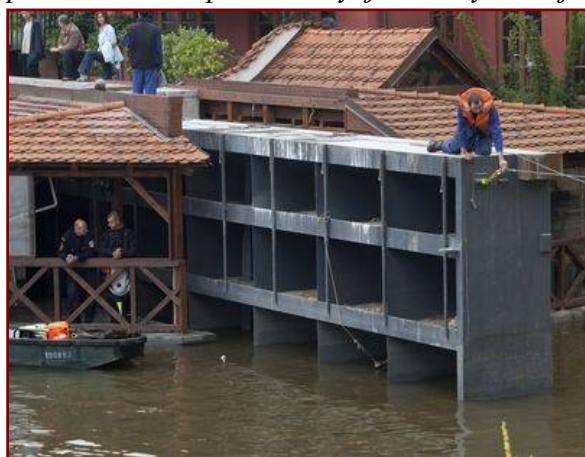
Protože do toho místo sněžení poprchávalo, začala sněhová pokrývka pomalu ale jistě mizet. Vytvářet se však začalo náledí a tak to místy, kde nebylo posypáno, pěkně klouzalo. Hodně nízké oblačnosti, srážky ve všech skupenstvích, denní teploty lehce nad bodem mrazu a noční mírně pod nulou. Tak a podobně vypadalo počasí od onoho oteplení v začátku druhé poloviny měsíce až téměř do jeho konce. Řidiče a chodce tak zpravidla v ranních hodinách dost trápilo náledí a ledovky a místy i nepříjemný vítr. Nejcitelnější, možná v úrovni vichřice, byl v prvních dnech 3. dekády měsíce. V závěru ledna pak teploty opět poněkud klesly, takže se pod nulou udržovaly i přes den.

ÚNOR

V začátku tohoto měsíce bylo počasí nejen v Kolíně, nýbrž i v celé republice jako na houpačce, místy doprovázené silnými větry až vichřicemi. Během víkendu 7. a 8. února se však denní teploty vyšplhaly až k 10 °C. Po neděli se pak znovu ochladilo až mírně pod bod mrazu. Podobné počasí pak panovalo až do úterka 17. února, když místy sněžilo nebo padal sníh s deštěm, z čehož vždycky zbyla jen břečka. Změna však nastala během již zmíněného 17. února, kdy napadlo poměrně hodně sněhu nejen v Kolíně, ale i v celé republice. S touto sněhovou nadílkou začaly také klesat teploty, které se v noci v Kolíně dostaly opět až k - 5 °C. Přes den se však přesáhly nulu a protože do toho občas i zapršelo, sníh měknul a pozvolna odtával. Takovéto střídavé a nijak příjemné počasí vydrželo v Kolíně až do konce měsíce. Např. v noci na 24. února napadlo znovu poměrně velké množství sněhu, po kterém do večera zůstaly jen malé zbytky ..... Naproti tomu pravá zima uhodila na severu Čech, konkrétně pak v Liberci, kde bylo 17. února zahájeno Mistrovství světa v klasickém lyžování. V době jeho trvání, tj. do 1. března, muselo město Liberec vyhlásit pro ohromné sněhové přívaly stav kalamity a některé závody mistrovství musely být přesunuty na náhradní termíny. Tím dokonce vzniklo i nebezpečí, že by se některé závody nemohly ani uskutečnit. Nakonec však všechno dobře dopadlo a kronikář si z televizních přenosů pamatuje, že v závěru mistrovství začalo i v Liberci, s postupem teplot nad nulu, sněhu rapidně ubývat.

BŘEZEN

Množství napadaného sněhu z poslední dekády února a poměrně rychlé oteplování posledních dnů způsobilo, že v některých krajích republiky byla vyhlášena povodňová pohotovost. Např. hladiny jihočeských a jihomoravských řek začaly opravdu povážlivě

stoupat. Také Praha se začala po vzestupu hladiny Vltavy připravovat na možnost povodní. Uzavřena byla např. protipovodňová vrata na Čertovce. Okolo 10. března však začala voda vzedmutých řek opadávat. V souvislosti s povodňovým nebezpečím se začalo diskutovat na téma přirozené činnosti bobrů. Ti se v nedávné minulosti začali s velkou slávou vracet do našich řek. Přirozená činnost bobrů je hryzáni dřeva a při větších vodách se začíná běžně stávat, že průtok vody v korytech řek a potoků

je silně omezován naplaveninami uhryzaných kmenů a větví, které se pak v nejednom případě musí odstraňovat pomocí těžké hasičské techniky ..... Nadprůměrně teplý byl i první březnový týden i v Kolíně. Teploty se pohybovaly v rozmezí 5 – 10 °C. Na rozdíl od mála slunečního svitu, byl však dostatek dešťových přeháněk, některé dny však přšlo skoro nepřetržitě. Od neděle 8. března se citelně ochladilo, teploty dosahovaly maximálně k 5 °C, začalo být větrno a přšlo a přšlo. Pokud však výjimečně prokouklo mraky sluníčko, bylo počasí i docela příjemné. Od poloviny března se v Kolíně začaly teploty přibližovat 10 °C, počasí však nebylo nijak příjemné – nízká oblačnost a mnoho dešťových srážek. Minimální vítr z poloviny měsíce citelně zesílil okolo 20. března a několik dnů ve své intenzitě vydržel. Počasí v závěru března bylo v Kolíně značně proměnlivé. Jeden den klesly teploty, doprovázené nepříjemným větrem a deštěm se sněhem k 5 °C, aby další den odpoledne, kdy i příjemně svítilo sluníčko, vystoupily až k 15 °C. Bylo to opravdu počasí jako na houpačce. Nicméně nástup jara a to nejenom kalendářního a astronomického, byl patrný.

DUBEN

Počasí v naprosté většině čtvrtého měsíce bylo opravdu hezké a teplotně nadprůměrné. O kolínském počasí v první dekádě dubna lze psát pouze v superlativech. Krásné a slunečné počasí, kdy pravda, ráno bývalo chladněji, ale přes den teploty dosahovaly hodnot okolo i nad 20 °C. Denní poznámky kronikáře z těchto dnů obsahovaly zpravidla slova: krásné a slunečné počasí, obloha bez jediného mráčku apod. ....

Jinde však tak pěkné počasí nebylo. Svoji zlověstnou a ničivou tvář začaly ukazovat tzv. přívalové deště. 6. dubna se okolím Bavorova na jihu Čech prohnala zhruba dvacetiminutová jarní bouřka, která podle místních obyvatel způsobila srovnatelné, ne-li vyšší škody jak ničivá povodeň v roce

2002. Naopak zase v pražském Klementinu padl 11. dubna teplotní rekord, když zde bylo naměřeno 23,3 °C. Do té doby platil rekord z 11. dubna 1781, kdy zde teplota dosáhla 22,1 °C. 7. dubna podepsal prezident republiky tzv. chodníkový zákon, kterým se převádí odpovědnost za schůdnost chodníků na jejich majitele, což jsou v drtivé většině obce.

Zákon se samozřejmě dotýká i počasí. Jeho hlavní dopad však přijde až v zimě, při úklidu sněhu, likvidaci náledí apod. .... Počasí v druhé dekádě dubna bylo v Kolíně dost podobné tomu, které vládlo v první části měsíce. Převážně bylo tedy hezky, svítilo sluníčko a bylo příjemné, cca 20 stupňové teplo. Podobně vypadalo počasí i v poslední části dubna. Výjimky tvořilo několik dnů, kdy 22. a 23. dubna dost přšelo a v samém závěru měsíce začal silně foukat vítr, který v nárazech dosahoval síly vichřice a celkem logicky srážel běžné dvacetistupňové teploty k nižším hodnotám. Celkově se však nechá říci, že dubnové počasí bylo v Kolíně parádní.

KVĚTEN

Prvé tři dny měsíce května vládlo v Kolíně opět krásné a bezmračné počasí, někdy s lehkým mlhavým oparem a s teplotami až do 25 °C. V období od 4. do 7. května se ochladilo na cca 15 a méně stupňů Celsia a přidalo se k tomu zataženo a deštivo. Do poloviny měsíce pak vládlo opět houpačkové počasí, kdy se teplé a příjemné dny střídaly s dny chladnějšími a se zataženou a deštivou oblohou ..... Začátkem druhé dekády května udeřily na Ostravsku silné bouřky a prudké deště s vichřicemi, které napáchaly nesčetné škody a polámaly velké množství stromů .....

zasáhly, nijak však citelně i Kolín, se začaly okolo 20. května blížít teploty v celé republice, tedy i v Kolíně k tropickým třiceti stupňům Celsia. No a jak to v takových případech bývá obvyklé, po těchto vedrech přišly i k nám do města bouřky, prudké deště a silný vítr. Do konce měsíce se pak

v Kolíně udrželo přijatelné a slunečné počasí s denními teplotami okolo 20 °C, kdy bylo město občas zkrápěno spíše příjemným deštěm ..... Jinde v republice však bylo hůře. Albrechticemi na karvinsku se dokonce prohnalo tornádo, které za sebou zanechalo jen spoušť, na štěstí však bez zranění nebo obětí na životech. V samém závěru měsíce udeřila vichřice na severu Čech, kde způsobila značné škody na lesních porostech. Ještě 30. května byla na hřebenech Krkonoš několikacentimetrová vrstva sněhu. Při červnovém pobytu v Krkonoších, jsem začátkem třetí dekády tohoto měsíce osobně zaznamenal ještě několik sněhových zbytků v okolí Luční boudy. Viz fotografie na další straně.

ČERVEN

Šestý měsíc začal relativně chladným počasím se zataženou oblohou, dešťovými přeháňkami, nočními teplotami v rozmezí od 3 do 7°C a denními mezi 12 až 16 stupni

Celsia. V některých dnech se však teplota dostala až ke 20°C. První červnový víkend byl nejen v Kolíně, nýbrž i na mnohých místech republiky předzvěstí dalších, daleko horších extrémních výkyvů počasí. Stejně tak jako nad Kolínem, přehnaly se silné bouřky doprovázené vichřicí a citelným poklesem teplot na většině

území Čech. V následujícím týdnu se počasí k úrovni začátku měsíce, ale od soboty 13. června se začalo oteplovat a v prvních dnech následujícího týdne dosáhly teploty za bezmračné oblohy tropických 30°C. Avšak ve čtvrtek 18. června se nad většinu území republiky i nad Kolín vrátily prudké bouřky a přívalové deště s kroupami. Nejcitelněji byl zasažen západ Čech a Šumava. Další, tentokrát povodňové zprávy začaly docházet 23. června z oblasti Jeseníků, Beskyd a jihočeského kraje, kde se řada menších toků vylila ze svých koryt a způsobila nemalé škody jak na přírodě, tak na majetku. V jižních Čechách

působila největší problémy řeka Blanice. Velká tragedie se dostavila ze středy 23. na 24. června na novojičínsku, kde bylo po prudkých přívalových deštích zaplaveno město Jeseník nad Odrou a říčkou Jičínkou další místa okolo Nového Jičína. Kromě

ohromných materiálních škod, při jejichž likvidaci pomáhala i armáda, si zde povodeň vyžádala, což bylo nejtragičtější, jedenáct lidských životů. Další lidé bohužel zemřeli i na jiných místech a tak si červnové povodně vyžádaly na území republiky celkem patnáct lidských životů. V závěru měsíce se další prudké deště a doprovázející je záplavy vrátily na jih Čech, kde během čtrnácti dnů

podruhé za sebou „spláchla“ rozvodněná Blanice obec Strunkovice ..... Kolín byl obdobně jako většina území republiky zasahován prudkými, přívalovými dešti, ale kromě několika zatopených sklepů a zvýšeného průtoku Labe, se zaplat' Bůh, nic vážnějšího nestalo.

ČERVENEC

Vlhkost, velká vlhkost vzduchu a téměř tropické teploty, to byly hlavní znaky počasí z úvodních dnů sedmého měsíce letošního roku i v Kolíně. Samozřejmě že s doprovodem skoro již nezbytných přívalových dešťů a silného větru. Tropy vydržely v Kolíně do 7. července. Potom se přeci jen do pondělka 12. července ochladilo na příjemných cca 20 až 22°C. Ovšem od pondělka 13. července se spolu s podmračenou oblohou znovu vrátil

teploty, dosahující hodnot okolo 30°C. Okolo víkendu, který začínal v pátek 17. července až do dalšího víkendu byl Kolín vystavován opravdu silným přívalovým deštěm, které, místy doprovázené vichřicemi, vyvrcholily ve čtvrtek 23. července, i v Kolíně. Větrná smršť, jejíž síla se akumulovala předchozími tropickými vedry, zasáhla město silným úderem ve čtvrtek 23. července před 18 hod. Na Kolín padla nejprve nevídaná temnota, následovala neprůhledná dešťová stěna a prudké větrné poryvy. Nejviditelnějším pozůstatkem smršti bylo nevyčíslitelné množství spadáných větví,

větviček ale i stromů ve všech částech města. Viz snímek zlámané vrby ve Starokolínské ulici v blízkosti Starých lázní. Škody byly zejména na zaparkovaných autech, střechách, plotech či na drátech elektrických rozvodů. Poslední týden července byl pak i v Kolíně nesrovnatelně mírnější. Pršelo minimálně a teploty se pohybovaly v rozmezí od 25 do 30°C, zkrátka pravé letní počasí, i když ranní teploty začaly citelně klesat a naplnily tak lidovou pranostiku: „Svatá Anna, chladna z rána“ ..... A zase přicházely zprávy o bleskových povodních v jiných místech republiky. Hned z kraje měsíce tak bylo postiženo děčínsko a českolipsko v severních Čechách, kdy se po mohutných avšak krátce trvajících deštích vylily z břehů řeky Kamenice a Ploučnice. Následovaly povodně na Klatovsku a

Táborsku. V polovině měsíce to byla zase Jižní Morava. Zde musel být např. na poslední chvíli zachraňován člověk z rozbouraných vod Novomlýnských nádrží. Vážné problémy bouřky způsobily také na Brněnsku a Blanensku. Stejně jako v Kolíně, tedy relativně příjemným počasím skončil měsíc červenec i na ostatním území republiky. Osobní zkušenost s přívalovým deštěm. Při letním pobytu v Železné Rudě na Šumavě, jsem si asi v polovině července vyjel lanovkou na Pancíř a odtud jsem si chtěl zajít k pramenu Úhlavy a pak, říkal jsem si, uvidím, co a jak dále. Ještě na vrcholu Pancíře bylo počasí ucházející. U pramene Úhlavy se již rozpršelo a to dost silně. Vybaven nepromokavou

bundou s kapucí a deštníkem, jsem se potom, co se déšť zmírnil a co jsem se před ním ukrýval pod stromy, vydal na další cestu směrem ke Špičáku. Ovšem to co pak následovalo, to jsem na vlastní kůži, tedy spíš na oblečení, kterým jsem disponoval, ještě nepoznal. Déšť který se spustil, to byly opravdu přívaly a přívaly vody,

jinak se to nazvat nedalo. Veškeré oblečení včetně deštníku mi bylo k ničemu. Baťoh, který jsem měl na zádech se zcela promáčel včetně přehrávače a mobilního telefonu, který pak byl k nepotřebě. To se skutečně nedá definovat jako průtrž mračen, v které jsem někdy v dětství i s ostatními kamarády tzv. z legrace běhával. Pod šumavským Pancířem, to byly opravdu přívaly vody, které, kdyby padaly někde v nížině nebo v rovině, musely nutně způsobit tzv. bleskovou povodeň.

SRPEN

Opět bouřky a déšť doprovázený nepříjemným větrem, to byl první srpnový víkend v Kolíně. Ovšem v dalším týdnu bylo počasí příjemné až velmi příjemné, s letními teplotami v rozmezí 25 – 27°C přes den, avšak již s nižšími ranními teplotami. Ty se pohybovaly mezi 10 až 15°C. V druhé srpnové dekádě vládlo v Kolíně střídavé počasí ve smyslu srážek, kdy se jasná a slunečná obloha střídala s dešťovou oblačností. Teploty však byly srovnatelné s těmi s prvních dnů tohoto měsíce. S nástupem víkendu, v pátek 21. srpna, se v Kolíně ochladilo a sobota s nedělí propršela s teplotami okolo 20°C. Počasí ve

zbytku měsíce a tedy i ve zbytku školních prázdnin, se však již neslo na příjemné vlně letních teplot 25°C a prakticky bez srážek. Začínalo tak babí léto, které bylo letos, alespoň v Kolíně, obzvláště příjemné ..... V jiných místech republiky bylo počasí srovnatelné s tím kolínským, až na některé extrémy. V prvním srpnovém víkendu to nejen

velmi bouřilo, ale na některých místech u našich sousedů v Pardubicích padaly i kroupy, které někde dosahovaly velikosti pingpongových míčků ..... Ve stejnou dobu zasáhla Českomoravskou Vysočinu silná vichřice, která zle poničila některé části lesů v okolí Havlíčkova Brodu ..... Ve středu 19. srpna se přes Kokořínsko na Mělnicku přehnalo tornádo. Podle novinových zpráv: ..... „Region tak zažil doslova soudný den, jehož následky se budou odstraňovat možná i celá léta. Krajina zde místy vypadala, jako by se tudy doslova přehnala válečná fronta“ .....

ZÁŘÍ

Září bylo na počasí možná nejhezčím měsícem letošního roku. Vládlo opravdové babí léto, kdy z kraje měsíce dosahovaly v Kolíně teploty až ke 30°C. Nádherné a teplé počasí vládlo v Kolíně např. v pondělí 7. září, kdy se zde konal tradiční pietní akt u pamětní desky Václava Morávka. Bylo takové teplo, že během programu zkolaboval jeden z nastoupených vojáků a jeden hudebník z Městské hudby Františka Kmocha. A vůbec nepršelo. Druhá dekáda září byla deštivá jen minimálně. Ranní teploty se pohybovaly od 6 do 12°C, denní pak dosahovaly hodnot 18 – 25 stupňů Celsia. V podobném duchu se odvíjelo počasí i ve třetí dekádě měsíce, kdy se však jak ranní, tak i denní teploty snížily. Ráno to bylo tak okolo 5 – 8°C, přes den pak 15, maximálně 22°C. I ve třetí dekádě pršelo minimálně ..... Po 20. září meteorologové varovali před suchem a zvýšeným rizikem vzniku požárů, které v republice hrozí. Důvodem je delší dobu trvající sucho a velmi malé množství srážek. Podobné sucho bylo podle Českého hydrometeorologického ústavu v létě 2003. Zvýšené riziko vzniku požárů hrozí Polabí, Poohří a na Jižní Moravě. Tak to jsou tedy paradoxy. Květen a červeně povodně, v září sucha a nebezpečí požárů??!

ŘÍJEN

Desátý měsíc letošního roku začal nepříjemně větrným a polojasným počasím, avšak s docela příjemnými teplotami. Ty se ráno pohybovaly od 9 do 4°C a přes den dosáhly hodnot mezi 15 až 19 stupni Celsia. Takové počasí vládlo i v neděli 4. října, při tradičních plochodrážních závodech o Zlatou přilbu města Pardubic. Možná, že i v Kolíně padl 8. října teplotní rekord, protože bylo opravdu překrásně ..... Nicméně právě v onen čtvrtek 8. října padly Praze a na řadě dalších míst v republice teplotní rekordy. V Klementinu meteorologové naměřili v 15,00 hod rovných 24 stupňů Celsia. Vůbec nejtepleji ale bylo na jihu Moravy. Ve Strážnici a v Petrově bylo naměřeno dokonce 27,4 stupně ..... Po těchto rekordních teplotách se i v Kolíně dostavily chladné a deštivé

dny. Lépe se pak udělalo od poloviny měsíce, přesto však zůstávalo zataženo s občasným deštěm. Ve třetí dekádě října ubylo srážek i oblačnosti a po ranních teplotách mezi 9 až 3 stupni Celsia, se odpolední dostaly na hodnoty cca 15 až 18°C ..... Na jiných

místech v Čechách bylo počasí poněkud horší. 10. října napadl v Krkonoších první sníh a v podhorských městech a obcích se začaly dokonce tvořit závěje a na silnicích sněhové jazyky. 16. října bylo meteorology dokonce konstatováno, že na českých horách napadlo nejvíce sněhu za několik posledních desetiletí. V Jeseníkách a Beskydech leželo 90 cm sněhu, v Krkonoších dokonce přes jeden metr. Tyto sněhové nadílky také znamenaly velké problémy s dodávkami elektřiny, protože sníh na mnoha místech značně poškodil elektrické vedení. Teprve během třetí dekády se i na horách začaly teploty vracet k říjnovým normálům a sníh začal, někde více, jinde méně rychleji, roztávat.

LISTOPAD

Po posledním říjnovém, slunečném víkendu se ohlásil a zhruba do poloviny měsíce byl skutečně chmurný listopad. Celkově však bylo nutné tento měsíc hodnotit jako rekordně teplý. Teplotní rekordy byly totiž překonány na mnoha místech republiky včetně pražského Klementina. Nejtepleji však bylo v Českých Budějovicích, kde se rtuť teploměru 17. listopadu vyšplhala na 20,4 stupně Celsia, čímž byl překonán rekord 17,6°C z roku

1926. Podle hydrometeorologů byla v tomto období teploty v průměru o cca 6°C vyšší, než zaznamenaný dlouhodobý průměr. Obdobně tomu bylo jak téměř v celé Evropě, tak i na východním pobřeží USA. Např. v Moskvě, kde v tuto dobu běžně mrzne, bylo až 5°C. Ještě o 10 stupňů více bylo v New Yorku. Neplatila ani pranostika, že svatý Martin přijíždí na bílém koni. Celý měsíc sníh nepadal .....

V Kolíně bylo počasí srovnatelné s tím, které vládlo na území republiky. Tedy začátek měsíce pošmourný a podmračený s dešťovými přeháňkami. Noční teploty se pohybovaly mezi 4°C a nulou, denní pak mezi 5 až 10 stupni Celsia. Od soboty 14. listopadu se začalo i v Kolíně výrazně oteplovat a to až nad 15°C přesto, že obloha byla spíše polojasná. Teplé počasí vydrželo až do konce týdne, tedy do neděle 22. listopadu. V závěru měsíce sice denní teploty poklesly na hodnoty od cca 7 do 11°C, což však bylo stále více, než by se od závěru předposledního měsíce roku očekávalo. Více se zatáhla obloha a časté byly dešťové přeháňky, doprovázené čerstvým větrem.

PROSINEC

Raritou začátku prosince byla skutečnost, že na zahradách bylo možné ustříhnout ještě živé růže. Po víceméně shodném počasí z druhé poloviny listopadu, zhoršeném v některých dnech první poloviny prosince o ranní a dopolední inverze a tedy horší rozptylové podmínky, začalo od pondělka 14. prosince přituhovat. Snižující se teploty doprovázelo i sněžení. Sice nijak silné, přesto však znatelné a jako už to tak bývá, pro někoho příjemné, pro někoho nepříjemné. Komplikované a tedy ne úplně příjemné bylo sněžení pro firmu AVE Kolín s.r.o., která se stará o úklid sněhu na všech chodnicích v majetku města. S účinností od 1. ledna 2010 tak stanovuje zákon č. 97/2009 Sb. o pozemních komunikacích, nazývaný též chodníkový zákon, jehož revoluční změnou bylo přenesení odpovědnosti za schůdnost chodníků na jeho vlastníky. Dosud měl tuto odpovědnost vlastník přilehlé nemovitosti. Firma AVE se při prosincovém sněžení s touto povinností vypořádala určitě se ctí. Minimálně na všech hlavních trasách pro pěší byl v Kolíně sníh odklizen. Malou nepříjemností byla skutečnost, že chodníky byly po odhrnutí sněhu posypávány velmi drobným štěrskem, který se v podrážkách bot přinášel až do bytů a

byl z něho v předsíních docela slušný nepořádek, neboli bordel. Začalo tedy přituhovat a od nočních teplot, které ve všedních dnech klesaly od -5 až k -10°C, zesílily o víkendu noční mrazy jak na Kolínsku, tak v celé republice na -20 až -25°C. Přes den pak byly v Kolíně zaznamenávány hodnoty okolo -10°C. Ve „švech“ v těchto dnech praskala kolínská ubytovna pro osoby bez přístřeší v Polepské ulici. Zde mohou kromě jakoby stálých obyvatel přenocovat, sice za stísněných podmínek v sedě, ale hlavně však v teple a za minimální poplatek další lidé – tzv. bezdomovci. Nejsou tak vystaveni

nebezpečí omrzlin, případně i možnosti nejhorší, umrznutí. Právě extrémně silné noční mrazy si na území naší republiky vyžádaly během víkendu šest obětí na lidských životech. Tři bezdomovci umrzli v Ostravě a tři v Praze. Bohužel, málokoho dnes takovéto zprávy vzrušují nebo

výrazněji zajímají. Je to smutné, ale je to tak. Zimní počasí vydrželo zhruba do 20. prosince a tak, stejně jako v několika předchozích zimách, byl i letošní Štědrý den zamračený a tzv. na blátě. Zimní počasí se do našeho města i do republiky začalo vracet až 26. prosince, kdy začaly teploty klesat pod nulu nejen v noci, až do -10°C, ale na záporných hodnotách, cca -2°C, se udržely i přes den až do 29. prosince, kdy byla nadto dopoledne i krásně jasná obloha. Ovšem poslední dva dny roku byly počasím opět nepříjemné. Noční teploty se posunuly na nulu a denní se pohybovaly okolo 7°C a bohužel přšelo a přšelo a přšelo.